

A Axenda 2030 en Galicia: Orixe, evolución e situación actual

Description

Podes decarregar o Nós No Mundo 21-22 [aquí](#)

En Setembro do ano 2000 a Asemblea Xeral das Nacións Unidas ratificada polos 189 países membros, **aprobou no nomeado como Cumio do Milenio a Declaración do Milenio e os 8 grandes obxectivos** asociados a esta: os Obxectivos de Desenvolvemento do Milenio, programados para acadar no ano 2015 un mundo menos desigual, especialmente no marco Norte-Sur.

Como mostra de apoio a esta declaración, **o Parlamento de Galicia realizou unha declaración institucional o día 01 de decembro de 2004 pola que se adheriu a Declaración do Milenio**, coa intención de “contribuír ata onde llo permitan as súas competencias, ao cumprimento destes obxectivos tanto en exercicio do seu propio labor como pola súa capacidade de influencia na sociedade e no goberno”¹.

De novo no ano 2010 a Xunta de Galicia voltou a facer unha declaración institucional neste sentido, esta vez no marco do Día Internacional da Pobreza², remarcando o seu “Manifesto por unha cidadanía inclusiva da Rede Galega Contra a Pobreza (EAPN-Galicia), mantendo así na axenda política a loita contra a discriminación e a marxinação que padecen as persoas que se atopan en risco de exclusión social”.

Sen novos avances significativos nin grandes avaliacións do feito ata ese momento, entramos xa nun **novo marco global, a Axenda 2030 foi aprobada no ano 2015 polas Nacións Unidas: Un plan de acción de alcance global en favor das persoas, o planeta e a prosperidade**, que pretende fortalecer a paz universal e que fixa os obxectivos que se deben alcanzar, antes do ano 2030, para, entre outros, poñer fin á pobreza e a fame no mundo, loitar contra a desigualdades sociais e de xénero, e facer fronte ao cambio climático. **A Axenda está conformada por 17 grandes obxectivos e 169 metas, as cales están asociadas a un total de 248 indicadores** -231 diferentes, xa que algúns se repiten- para a avaliar a súa implementación e impacto.

A nivel galego, se ben algunhas das metas dos ODS puideron estar presentes no Plan Estratéxico Galicia (PEG) 2015-2020 baixo algunhas liñas de traballo xa en marcha para a Xunta de Galicia, non se contou con ningún estudo ou avaliación rigorosa que permitise coñecer o seu grao de implementación real durante este período. **Os primeiros anos foron de pouca acción no relativo á implementación do desenvolvemento sostible en xeral e a Axenda 2030 en particular.**

No 2018 impulsouse un estudo liderado por investigadores da Universidade Complutense de Madrid (UCM): “La Implantación de la Agenda 2030 de Desarrollo Sostenible en la Xunta de Galicia: Principales implicaciones y propuestas”³,

no que se buscaba identificar as posibilidades de adaptación da Axenda e os ODS á capacidade de actuación da Xunta de Galicia e as implicacións que tería este proceso.

Xa na actualidade, **A Xunta de Galicia ten en vigor o seu novo Plan Estratéxico de Galicia 2022-2030**, elaborado de xeito participativo⁴ e organizado en torno a 10 grandes retos agrupados en 4 eixos: reto demográfico, cambio climático, competitividade e cohesión social e territorial e que incorpora dun xeito mais recoñecible os piares e principais obxectivos da Axenda 2030.

Ademais de este Plan Estratéxico, como grandes accións aliñadas coa Axenda 2030 en Galicia compre citar a **Estratexia de economía circular 2030, dotada inicialmente con mais de 865 millóns de euros; e a Estratexia galega de cambio climático e enerxía 2050**, que ten como meta alcanzar a neutralidade climática para esa data. Dúas medidas nas que a colaboración e compromiso das empresas será determinante para seguir construíndo unha Galicia máis sustentable, máis innovadora e máis verde e que, xunto coas conclusións do informe, serán unha base sobre a que apoiarse.

Ademais destes avances a nivel de gobernanza, no relativo ás novas enerxías e o cambio climático (ODS 7 e 13) podemos citar o Pacto das Alcaldías Polo Clima (PACES) e as accións que se están impulsando de aforro e eficiencia enerxética, tamén o impulso do turismo sostible e a promoción tanto do Camiño de Santiago como de xeitos alternativos de preservar o patrimonio natural e cultural ao tempo que se reciben visitantes que dinamicen a actividade económica, e no referente ao impulso das Cidades e Comunidades Sostibles, en Galicia pouco a pouco están aparecendo novas formas de entender as urbes e os centros urbanos, mais amigables coa vida das persoas e menos agresivos coa contorna natural, en liña coa definido tanto no ODS como na Axenda Urbana Española⁵, ademais da Estratexia de Infraestrutura Verde de Galicia ou o Plan de Transporte Público de 2018.

Cofecido o aliñamento estratéxico, **haberá que render contas nos vindeiros anos e ver cantos dos documentos e plans están tendo un impacto real no eido social, económico ou medioambiental. Así, a primeira diagnose rigorosa chegou a finais do ano 2020**, cando a nesa altura recentemente creada Comisión Interdepartamental para o seguimento da Axenda 2030⁶ en Galicia, presidida pola Conselleira Ángeles Vázquez e conformada por 30 representantes de tódolos departamentos da Xunta presentou os avances no seu cumprimento.

Outro dos grandes avances foi a publicación o pasado mes de Decembro de 2021 por parte do Instituto Galego de Estatística dunha síntese de Indicadores estatísticos da Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sostible en Galicia⁷, no que se proporcionan series de datos actualizadas e procedentes de fontes de información oficiais que permiten medir a nivel autonómico os indicadores definidos polas Nacións Unidas.

Aínda existen algúns obxectivos (ODS 14) e metas concertas para os que aínda non se dispón de ningunha serie de datos que permita avaliar a evolución do cumprimento coa Axenda, pero existe o compromiso de seguir incorporando de forma progresiva a medida que se publiquen e analicen as diferentes fontes de información oficiais dispoñibles ou se acometan novas estatísticas destinadas a satisfacer aquelas necesidades sobre as que actualmente non existe información.

Por último, compre lembrar que a Axenda 2030 é un Plan Global mais que debe acadarse, especialmente, dende o nivel local. Un estudo realizado polo goberno vasco para implantar a Axenda 2030 no seu Plan Estratéxico e como guía para todos os concellos de Euskadi, **establece que ata 80 das 169 metas teñen un alcance directamente municipal**, e case a metade dos indicadores de medición e progreso da Axenda (mais de 110) teñen un alcance que é posible medir dende o local⁸.

É por iso que o avance da implementación da Axenda 2030 nos diferentes Concellos de Galicia é imprescindible, e neste proceso xurdiu recentemente unha nova alianza para seguir impulsando e traballando pola Axenda 2030 en Galicia: a Federación Galega de Municipios e Provincias⁹ (FEGAMP), o centro da UNED en Pontevedra e a organización Fuerte Razones¹⁰. *“A FEGAMP financiará as accións comprometidas, a UNED facilitará a súa plataforma educativa e FuertesRazones realizará a formación e o asesoramento para a implantación dos ODS nas políticas públicas locais dos concellos”*.

Con isto, a inicios de xuño de 2022 a FEGAMP presentou o Primeiro Foro Local Galego para a Axenda 2030, na que se presentaron os resultados dun estudo realizado pola anteriormente citada Fuertes Razones, na que se concluíu que **“7 de cada 10 Concellos Galegos xa desenvolven medidas aliñadas cos ODS”**¹¹.

Tamén o Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade (FGCS) está facendo esforzos para impulsar a localización da Axenda 2030.

En primeiro lugar, con cursos de formación deseñados principalmente para o persoal técnico dos Concellos¹², e por outra parte, facilitando que os pequenos Concellos, especialmente os de menos de 15.000 habitantes, poidan elaborar cadanseus Plans Municipais de Implementación da Axenda 2030¹³.

Quedan no tinteiro moitas outras iniciativas¹⁴. Moitas arredor da cultura, onde a Axenda 2030 ten cada vez mais presenza en museos, exposicións e demais espazos cidadás, pero tamén do comercio local, da investigación nas universidades galegas ou mesmo nos centros educativos de primaria e secundaria. **É o momento de seguir xerando alianzas transversais público-privadas, locais, estatais e internacionais para impulsar accións que promovan o desenvolvemento, a prosperidade socioeconómica e a paz.**

¹ Declaración Institucional do Parlamento de Galicia a propósito dos Obxectivos do Milenio (01/12/2004). [Ligazón](#)

⁶ Esta comisión é o principal órgano responsable da implantación da Axenda 2030. *As súas principais funcións concretas están: coñecer as iniciativas, plans e programas existentes en Galicia, facer un seguimento da súa execución, estudar e propoñer novas actuacións, e instar a outros organismos, públicos e privados, para que impulsen as medidas necesarias para levar a cabo a Axenda 2030 máis a Galicia ao seu cumprimento”.*

⁸ Agenda Euskadi – Basque Country 2030. “Coñecendo Galicia: a Axenda 2030 local, GUÍA PRÁCTICA”.

¹³ “O Fondo Galego saca a Galicia adiante”

¹⁴ “A Xunta ultima un plan de cooperación internacional co Goberno central para impulsar a Axenda 2030”

APARTADO TEMÁTICO GEOGRÁFICOS

Acción exterior de Galicia

ETIQUETAS

Galicia internacional agenda 2030

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Paradiplomacia Cooperación Internacional e Axenda 2030

Date Created

Agosto 9, 2022

Meta Fields

Autoria : 4117

Datapublicacion : 20220809

Subtitulo : Este artigo fai parte do Informe anual da acción Exterior de Galicia, Informe Nós No Mundo 2021-2022: 25 anos: Da Secretaría Xeral á Lei de Acción Exterior